

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
Dhr. dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Utrecht, 28 mei 2015

Geachte minister Plasterk,

Wij geven als landelijke vereniging van actieve bewoners met enthousiasme mede vorm aan de Agenda Stad. Daarom bieden wij u hierbij onze groeiagenda aan: de BewonersAgenda Stad, want zonder bewoners kan de Agenda Stad geen succes worden. De methode om in samenwerking met rijk, steden en stakeholders tot groei, innovatie en leefbaarheid te komen is wat ons betreft de juiste manier om zo'n complexe uitdaging aan te gaan. Ook actieve bewoners zoeken samenwerking.

Actieve bewoners zijn de motor van de stad. Door de energie, de snelheid van handelen en de kennis van de stad zijn bewonersinitiatieven vaak actueler en innovatiever dan een initiatief uit een (overheids)instelling kan zijn. Of het nu gaat om ouderenvervoer of taalles: bewonersinitiatieven zijn altijd bottom-up en lokaal ingestoken, bepalen hun eigen tempo en zijn beleidsresistent (actieve bewoners zullen initiatief blijven nemen, ongeacht wat beleidsmakers besluiten). BewonersBedrijven en wijkondernemingen zijn vliegwielen voor wijk economie en leefbaarheid. Buurtcommunities zijn broedplaatsen voor pioniersgeesten en talenten. Maatschappelijke initiatieven maken steden dynamisch en aantrekkelijk en versterken daarmee hun concurrentiepositie. We zien net als u dat alle partijen elkaar nodig hebben om te komen tot sterke leefbare steden. Wij, verenigde actieve bewoners, zijn partners in deze opgave.

Van bewonersparticipatie naar overheidsparticipatie: actieve bewoners gaan ervoor, maar hebben daar ruimte en mogelijkheden voor nodig. Bewonersinitiatief geeft beweging van onderop. Er worden buurthuizen en parken in zelfbeheer overgenomen en energie-, zorgcoöperaties en BewonersBedrijven opgezet. Bewoners leveren zelf diensten op plekken waar de overheid en het bedrijfsleven zich terugtrekken. De beweging van betrokken actieve en ondernemende bewoners levert de steden veel op, hun maatschappelijke waarde is groot. Allemaal vraaggericht, lokaal, van en voor de mensen zelf. Deze directe zeggenschap middels bewonersinitiatief is daarmee een vorm van democratisering.

Bijna niet te geloven dus, dat actieve bewoners veelal tegenwerking ondervinden. Juist die mensen die hun rol binnen deze doe-democratie volledig willen oppakken krijgen vaak te maken met onnodig tijdrovende en gecompliceerde procedures, en met overheidsorganen, instanties en instellingen die hun institutionele belangen verdedigen. Er gebeurt ontegenzeggelijk al veel, de samenleving 'kantelt' en geeft ondernemende burgers meer ruimte, eigenaarschap en zeggenschap, maar actieve bewoners zien scherp dat een aantal maatregelen nodig is om dit proces te versnellen. Om tot een groter gevoel van zeggenschap en eigenaarschap te komen, en daarmee tot een democratischere samenleving, is er bij veel bestuurders, ambtenaren, ondernemers én actieve bewoners een verandering nodig van gedrag en houding. Wij hebben als vereniging 26 jaar ervaring

met 'verandering van onderop', met de vernieuwing van de lokale democratie. Niet vanaf de tekentafel: vanuit het werkveld. Vanuit de wijken.

Wij zijn een beweging van betrokken doeners die weten hoe het gaat met de stad. Omdat we ons verenigd hebben, kunnen we onze kennis delen: samen hebben we een adelaarsblik. Wij hebben zicht op wat er vanuit bewonersperspectief wel en niet lukt. En op welke gebieden bewonersinitiatief meerwaarde (materieel en immaterieel) genereert voor de wijk, voor de stad en voor de samenleving. En steeds duidelijker wordt waar het slagen van een maatschappelijk initiatief van afhankelijk is. Wij actieve bewoners hebben daarom ook een groeiagenda opgesteld. Een agenda met maatregelen om meer ruimte te bieden aan innovatie en om belemmeringen voor maatschappelijk initiatieven weg te nemen. Wij bieden u de BewonersAgenda Stad aan. Daarbij roepen we u en de rest van de samenleving op om mee te werken. Om actieve bewoners de ruimte te geven om de motor van de stad te zijn.

Wij willen erkenning en waardering voor de belangrijke rol die actieve bewoners spelen en dagen iedereen uit :

1. De relatie tussen de overheid en het maatschappelijk initiatief te herdefiniëren om daarna samen de zoektocht aan te gaan naar het gewenste niveau van voorzieningen in een wijk of buurt. De belevenis van kwaliteit is geen formaliteit en is niet af te vinken.
2. Altijd uit te gaan van de 'Local by default'-principes; zoek samen naar de gewenste schaal. En verschil mag! Een wijk in een krimpgebied heeft andere noden dan een wijk in de hoofdstad.
3. Nieuwe wet- en regelgeving zo te formuleren dat er ruimte is voor maatschappelijk initiatief. Zorg dat er mogelijkheden zijn voor initiatieven voor bewonersgroepen, onder meer door hen de mogelijkheid te geven mee te doen met een aanbesteding (RtC) en mee te beslissen over de voorwaarden van gunningen en aanbestedingen.
4. Tot een open, transparante, toegankelijke overheid te komen. Maak op alle niveau 's inzichtelijk hoe publiek geld wordt besteed en waar de ruimte zit.
5. Betrokken bewonersgroepen het wettelijke recht toe te kennen een ontwikkelingsplan te maken voor het gebied waarin ze wonen. En om hen vanaf het allereerste moment te betrekken bij planvorming.
6. Maatschappelijk initiatief de beschikking te geven over vastgoed. Dit is essentieel, want vastgoed is voor maatschappelijk initiatief zowel verdienmodel als ontmoetingsplek als een herkenbare basis.
7. Maatschappelijke initiatieven het recht te geven op zelfgekozen onafhankelijke ondersteuning.
8. De toegang tot geld voor maatschappelijk initiatieven te vereenvoudigen (goededoelensfondsen, investeringsfondsen, privaat geld, banken, rijks- en lokale overheid en revolverende fondsen).
9. Collectieve sociale ondernemingen ruimte te bieden, onder meer in fiscale regimes en mogelijke nieuwe rechtsvormen.

10. Ervoor te zorgen dat iedereen kan deelnemen aan een open lerende samenleving. Gedeelde kennis en vaardigheden zijn, ook voor actieve bewoners, de sleutel tot een concurrerende toekomst.

Wij staan te popelen om samen verder te werken aan de krachtige steden waar wij graag wonen, leven en werken. Agenda Stad kan alleen een succes worden als u met ons uitvoering geeft aan de BewonersAgenda Stad.

Hoogachtend,

Alle actieve bewonersgroepen verenigd in het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners,
Namens hen,

Mw. J. P. Bakker
Voorzitter LSA